

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispartita

Dominicus

Francofurti, 1613

Populus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

matiei perhibent neque eodem quo caelum motu ferti; neque
 Porris tamen contrario, sed obliquo & deflexo cursu leniter in-
 curvis circutionibus conaerti, quibus temperat omni quam re-
 ctilime & conferuat: ita in Republica etiam administranda rectus
 nimis, & vbiq; populari sententia repugnans tenor, durus est &
 inhumanus, rursusque ad perniciem proclive est, obsequi per o-
 mnia, & vna cum peccantibus abripi se pati. Quae vero & morem
 gerit aliquando petentibus, & gratificatur aliquid gratiamque
 rursus commodi publici causa repositere nouit gubernatio homi-
 num, multis rebus placide atque vtiliter, si non pro imperio o-
 mnia exequi, cogantur, subsistentium: ea demum ut salutaris,
 ita & perdifficilis est laboris, grauitatem habens cum mansuetudi-
 ne coniunctam. Quae duo si inter se commisceantur, nulla pro-
 fecto modorum aut sonorum concinnior dici potest suauiorque
 harmonia: quomodo etiam Deus temperare mundum dicitur,
 non cogendo, sed necessitate obtemperandi persuadendo deli-
 niens. *idem, in Phocion.*

Multitudo coalescere in vnius populi corpus nulla re potest, prae-
 terquam legibus. *Liu. Decad. 1. lib. 1.*

Populi turba nouarum rerum est auida. *idem, ibid.*
 Multitudo seniper ferme regenti est similis. *Liuus, Decad. 1. li-
 bro 5.*

Populus tantisper eum qui aliquid ipsi parauit, in memoria ha-
 bet, dum nulla accessio recens superuenit: semperque ad id quod
 de nouo partum est (quantumuis id priore minus sit) conuertam
 suam ob facietatem, nouarumque rerum cupiditatem, summa
 promptitudine se inclinat, inuidiaque adducta plebs omnem quod
 prius magna in existimatione fuit, exertit, propterque spes suas id
 quod se recens oblatat euehit. *Dion. lib. 39.*

Fastidiosus est in aestimandis bonis iuis populus. *Valer. Max. lib.
 5. cap. 4.*

Neminem illustrem populus sine aemulo sinit. *Tacitus, Annal.
 lib. 14.*

Eit nouarum rerum cupidus populus pauidusque. *Tacitus, An-
 nal. lib. 15.*

Sunt procacia urbane plebis ingenia. *idem, hist. lib. 3.*

Nihil ultra verba audec. *idem, ibid.*

Nihil audec principibus amotis. *idem, Annal.*

Magnitudo nimia communium curarum expes populus, *Id.
 lib. 10.*

Prurua cuique stimulat, & vile decus publicum. *ibid.*

Populi qui auitis sedibus relicis nouas quaerunt, sunt de gene-
 res, misti, & tandem imbelles, sicut in frugibus pecudibusque non
 tantum femina ad seruandam indolem valent, quantum terae coe-
 liquae, sub quo aluntur, proprietates mutatur. Macedones, qui Alexan-
 dria in Aegypto, qui Seleuciam ac Babyloniam, qui quae alias
 sparsas per orbem terrarum colonias habent, in Syros Parthos, A-
 egyptios degenerarunt. Massilia inter Gallos sua traxit aliquantum
 ab incolis animorum. Tarentinis quid ex Spartana dura illa & horri-
 da disciplina mansit? Generosius in sua quicquid sede gignitur, in-
 stitum alienae terrae in id quo alitur, natura vertente se degenerat.
Liuus, Decad. 4. lib. 8.

Nunquam volui populo placere. Nam quae ego scio non probat
 populus: quae probat populus ego nescio. Quis placere potest po-
 pulo, cui placet virtus? Malis autem popularis fauor quaeritur: si-
 milem te illis facias oportet. Non probantur, nisi agnouerint.
 Multo autem ad rem magis pertinet, qualis tibi videaris, quam
 qualis alius. Conclitit nisi turpi ratione amor turpium non po-
 test. Quid ergo illa laudata & omnibus praeferenda artibus rebuf-
 que philosophia praestabit? Scilicet, ut malis tibi placere quam po-
 pulo: ut aestimes iudicia, non numeres: ut sine metu Deorum ho-
 minumque viuas: ut aut vincas mala aut finias. Caeterum si te vi-
 dero celebrem secundis vocibus vulgi, si intrante te clamor. plau-
 sus & pantonica ornamenta obstrepuerint, si tota ciuitate te fe-
 minae puerique laudauerint; quid nisi ego tui miserear, cum sciam
 quae via ad istum fauorem ferat? *Seneca, epist. 39.*

Astidius humani generis discursus est. Quotidie aliquid in tam
 magno orbe mutatur. Noua orbium fundamenta iaciuntur. Noua
 gentium nomina extinctis prioribus, aut in validioris accessionem
 conuerlis, oriuntur. Omnes autem istae populorum transportatio-
 nes, quid aliud quam publica exilia sunt? *idem, consol. ad Heluan.
 cap. 6.*

Per se populus est corpus sine pectore. Cor vitale ac spiritus po-
 puli, rex est. *P. Aemyl. lib. 8.*

Populus sepe magis voluntatem quam rationem ducem sequi-
 tur. *Fr. Guicciardin. lib. 9. hist.*

Suapte natura est ingratus rerumque nouarum cupidus popu-
 lus. *idem, lib. 9.*

Populorum natura rerum nouarum cupida est, & hominum se
 a praesentibus malis liberandi tam ardens studium, ut quid postea
 futurum sit, non cogitent. *idem, lib. 14.*

Interueniente populi voluntate & assensu, crescit robur & po-
 tentia rerum, maiorque est ipsorum autoritas, & felicitior progres-
 sus. *Ph. Cominatus, lib. 5.*

POETICAE SENTENTIAE.

Euripides, in Supplicibus.

Quando pro ira populus in furem agitur,
 Aque ac ignis vehemens vix extingui potest.
 Si quis autem ipso intento paulatim
 Relaxans sequatur, occasione obseruans,
 Forsan interim spiritus sublimes remittet:
 Facile impetrabis ab eo quantum volueris.
 Idem, in Iphigenia Aulid.

To modo d'eiou xaxoi.
 Multitudo graue malum.
 Idem in Hecuba.

Δεινόν τε πλάθεις. Εν δόξα το δ' ερμηνεύει
 Res vtilidae est multitudo. Et cum deo inuagari
 Anonymus.

Ιε χροσ οχρος ειν, εκ ιχες δ' νον.
 Robusta res est turba, sed mente caret.
 Pindarus in Pythis.

Violenta est multitudo.
 Idem.

Populus maledicentia delectatur.
 Menand. apud Stoblerm. 49.

Turbe ad dices habent
 Inter cogitandum imaginationi arduum:
 In agendo autem, commoda occasione experta
 Inopinata fraudem fabricant.
 Virgilius.

Scinditur incertum studia in contraria vulgus.
 Idem.

Sicut animis ignobile vulgus.
 Horatius.

Bellum multorum est caput.
 Idem.

Interdum vulgus rectum Sider: est vni peccat.
 Idem.

Populus sultus honores
 Saepo dat indignis. Et fame seruit inceptus.
 Dum saepe in titulis & imaginibus.
 Seneca in Hippolyto.

Tradere turpi saepe populus
 Gaudet: eosdem colit atque edit.
 Idem in Octaui.

Calcet tacentem vulgus, minus opprimis,
 Ouidius.

Nobile se sequitur forma lumina vulgus,
 Iuuenalis, Sat. 10.

Turba tremens sequitur fortunam semper & vlt
 Damnatos.

HEROGLYPHICA ET EMBLEMATA.

Populum Aegyptii sacerdotes obsequentissimum Deo deo
 significare si vellent. Apem estingebant, illam vni que horum ve-
 rium & in rotunditatem compactilem, quae sola ex amantibus
 regem, more hominum, habet, quem vniuersum Apem agere
 scictatur, & quae atque homines Regi obtemperant. Ita mo-
 vel aculeo caret, &c. Ac de populo quidem agrosce Ptole-
 lib. de suo cuiusque genio, qui ciuilem hominem, populum
 vni que studii deditum, sed qui perfectam vitam minime
 qui potuerit, ab obitu in apem mutari fabulatur. *Ptole-
 cap. 1.*

Populum lege coercitum hero glyphico aliquo figurare
 vident. Apem & apiastrum herbam proponebant; quae si peruen-
 tur alucarna, non fugere apes tradunt. *Idem, lib. 8. c. 16.*

Mali punice praecipuum symbolum erat, ut populus generatim
 varias vno collegio congregatas significaret. Id ea de causa in
 quod grani mali huius folliculis quibusdam aliquo numero
 lili se gregata, prouinciarum veluti limites quosdam praefere-
 videantur, & singula hominum vel collegia, vel nationes populi
 aliis distinguere. *Idem, lib. 5. c. 25.*

Cornicum mira inter se concordia vna est.
 Mirum statque illis intererat a fides.

Hinc solus cres hac sceptru gerunt, quod scilicet emittit
 Consensu populi stantque caduntque dices:

Quem si de medio tollas, discordia praecipit
 Adulat, & secum regna sua trahit. *Alciat. Emblem. 10.*

Idem in Emblemate 35. repetit quod a Plutarch. primum
 ptum est. Qui equos domant, his primum ad blandiuntur, ac mo-
 lissime tractant, ut assuecant freno: sic popularis multitudo
 lenitate retinenda est & excipienda ei qui diu in pace regere
 cupiat.

Vide Ciuitas, Republica, Magistratum, Principi, Roma
 Vulgus.